
Mokrade, jazerá, vodné nádrže
2024

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVAK ENVIRONMENT AGENCY

Prehľadný kalendár na rok 2024

Január

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
1.	1	2	3	4	5	6	7
2.	8	9	10	11	12	13	14
3.	15	16	17	18	19	20	21
4.	22	23	24	25	26	27	28
5.	29	30	31				

Február

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
5.				1	2	3	4
6.	5	6	7	8	9	10	11
7.	12	13	14	15	16	17	18
8.	19	20	21	22	23	24	25
9.	26	27	28	29			

Marec

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
9.					1	2	3
10.	4	5	6	7	8	9	10
11.	11	12	13	14	15	16	17
12.	18	19	20	21	22	23	24
13.	25	26	27	28	29	30	31

Apríl

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
14.	1	2	3	4	5	6	7
15.	8	9	10	11	12	13	14
16.	15	16	17	18	19	20	21
17.	22	23	24	25	26	27	28
18.	29	30					

Máj

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
18.			1	2	3	4	5
19.	6	7	8	9	10	11	12
20.	13	14	15	16	17	18	19
21.	20	21	22	23	24	25	26
22.	27	28	29	30	31		

Jún

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
22.						1	2
23.	3	4	5	6	7	8	9
24.	10	11	12	13	14	15	16
25.	17	18	19	20	21	22	23
26.	24	25	26	27	28	29	30

Júl

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
27.	1	2	3	4	5	6	7
28.	8	9	10	11	12	13	14
29.	15	16	17	18	19	20	21
30.	22	23	24	25	26	27	28
31.	29	30	31				

August

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
31.				1	2	3	4
32.	5	6	7	8	9	10	11
33.	12	13	14	15	16	17	18
34.	19	20	21	22	23	24	25
35.	26	27	28	29	30	31	

September

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
35.							1
36.	2	3	4	5	6	7	8
37.	9	10	11	12	13	14	15
38.	16	17	18	19	20	21	22
39.	23	24	25	26	27	28	29
40.	30						

Október

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
40.		1	2	3	4	5	6
41.	7	8	9	10	11	12	13
42.	14	15	16	17	18	19	20
43.	21	22	23	24	25	26	27
44.	28	29	30	31			

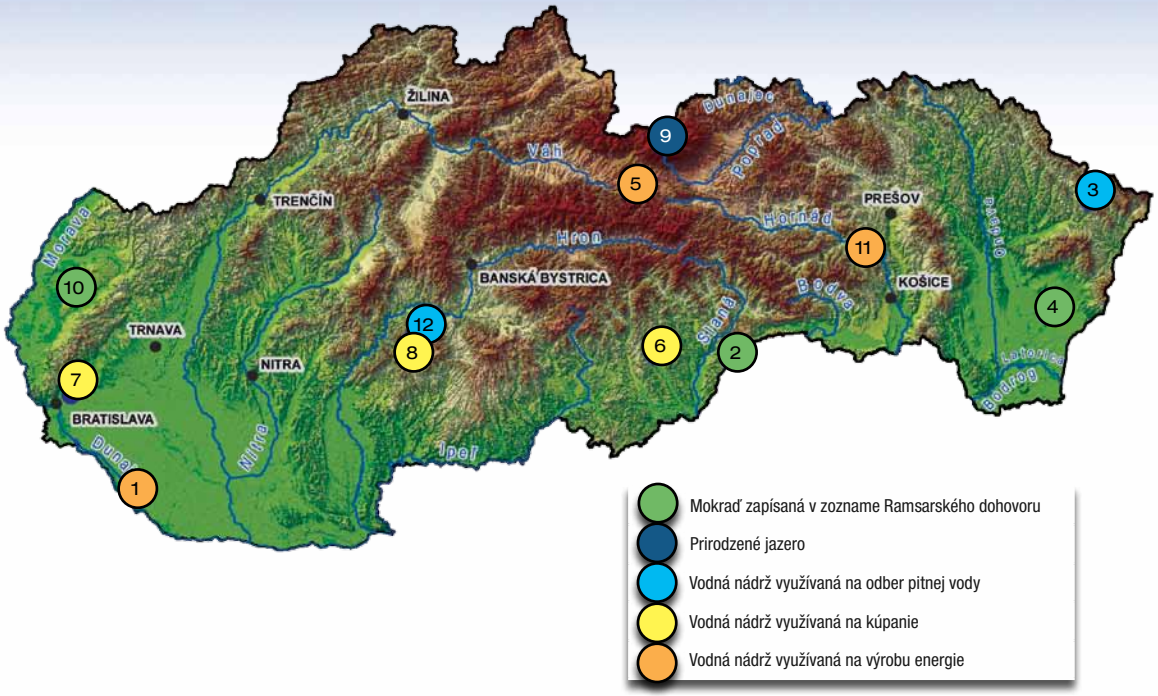
November

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
44.					1	2	3
45.	4	5	6	7	8	9	10
46.	11	12	13	14	15	16	17
47.	18	19	20	21	22	23	24
48.	25	26	27	28	29	30	

December

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
48.							1
49.	2	3	4	5	6	7	8
50.	9	10	11	12	13	14	15
51.	16	17	18	19	20	21	22
52.	23	24	25	26	27	28	29
1.	30	31					

Mokrade, jazerá, vodné nádrže – čo ich spája?

Mokrade a jazerá vytvorila príroda. Vodné nádrže vybudovala ľudská ruka. Hoci sú rôzneho pôvodu, spája ich jedna dôležitá vlastnosť – dokážu zadržiavať vodu v krajine a byť jej zásobárňou a zdrojom vtedy, keď je jej nedostatok.

Mokrade sú vzácne ekosystémy plné života. Plní ich podzemná voda, ktorá presakuje na povrch, ale aj voda z dažďov, ktorú v čase sucha pomaly uvoľňujú do okolia. Sú miesto pre život mnohých rastlín a živočíchov. Na Slovensku máme niekoľko typov mokradí. Patria medzi ne rieky, mŕtve ramená, lužné lesy, rašeliniská, jazierka, ale aj podzemné vody jaskýň. Vo svete sú najvzácnejšie mokrade chránené Ramsarským dohovorom a sú zapísané vo svetovom Zozname mokradí medzinárodného významu. V tomto zozname je aj 14 lokalít zo Slovenska.

Jazerá sú vodou naplnené, prirodzene uzavreté priehlbiny zemského povrchu. Vznikli prehradením údolí zosuvmi svahov, nánosmi riek a tektonickou činnosťou alebo vyhĺbením napríklad zosúvajúcimi sa ľadovcami. Najväčšie a najhlbšie jazerá na Slovensku sú tatranské plesá, ktorých je viac ako 100. Ďalších asi 20 jazier nájdeme aj v Spišskej Magure (napr. Baňúr), vo Vihorlate (napr. Morské oko), v Slanských vrchoch (Izra), v Slovenskom krase (Jašteričie jazierko), v nive Moravy a Dunaja (napr. Devínske jazero). Spravidla sú malé a plytké, často zarastajú, vysychajú až zanikajú. Naším najväčším a najhlbším jazerom je Veľké Hincovo pleso vo Vysokých Tatrách.

Vodné nádrže vytvoril človek väčšinou prehradením riek a potokov v ich údolí, vybudovaním vodnej stavby – priehrady. Vo vodných nádržiach zachytávame vodu, ktorá slúži ako zdroj vody na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, na zavlažovanie a na priemyselnú výrobu. Voda zadržaná v priehradách sa využíva na výrobu elektrickej energie. Počas dažďov alebo topenia snehu, dokážu nádrže zadržať veľké množstvo vody, ktorá by inak mohla spôsobiť povodeň a ohroziť majetok a život ľudí v sídlach. Nádrže využívame tiež na rekreáciu, rybárstvo a športy. Na rozdiel od vody v mokradiach a jazerách, vodou vo vodných nádržiach vieme manipulovať. Vieme ju zadržať, aj vypustiť, keď treba. Musíme s ňou však hospodáriť citlivo a múdro – brať ohľad nielen na naše „ľudské potreby“, ale aj na potreby vodných a na vode závislých rastlín, živočíchov a celých ekosystémov, pre ktoré je voda život ohrozujúcou nevyhnutnosťou. Na Slovensku je vybudovaných 50 veľkých priehrad, ktoré sú registrované vo Svetovom registri Medzinárodnej komisie pre veľké priehrady a viacero menších. Najväčší objem vody zadržiava Liptovská Mara (360,5 mil. m^3).

Mokrade, jazerá, vodné nádrže – sú priestorom pre život a zásobárňou vody v ťažších obdobiach sucha.

Mokrade, jazerá, vodné nádrže – čo ich spája?

	1 Vodné dielo Gabčíkovo	2 Domica	3 Vodná nádrž Starina	4 Senné-rybníky	5 Vodná nádrž Horný Čierny Váh	6 Vodná nádrž Teplý Vrch
Čiastkové povodie	Dunaj	Slaná, Bodva	Bodrog	Bodrog	Váh	Slaná
Tok	Dunaj	Bez povrchového toku. Občasné podzemné vodné toky - Domický potok, Styx	Cirocha	Čierna voda, Okna	Čierny Váh	Blh
Plocha	2 518 ha (zdrž Hrušov)	621,76 ha	311,4 ha	424,6 ha	18 ha	105 ha
Objem	110,8 mil. m^3 (zdrž Hrušov)	–	59,9 mil. m^3	–	3,85 mil m^3	5,28 mil. m^3
Max. hĺbka	x	–	50 m	–	26 m	14 m
Nadm. výška	130 – 110 m n. m.	424 m n. m. (339 – 508 m n. m.)	338 m n. m.	101 m n. m. (100 – 102 m n. m.)	1 152 m n. m.	220 m n. m.
Rok vybudovania/ Rok zápisu	1992 –	– 2021	1987 –	– 1990	1982 –	1981 –
Okres	Bratislava II, Bratislava V, Senec, Dunajská Streda	Rožňava	Snina	Michalovce, Sobrance	Liptovský Mikuláš	Rimavská Sobota
Obec	Viac ako 20 obcí od Bratislavy po Sap	Dlhá Ves, Kečovo	Stakčín	Iňačovce, Blatná Polianka	Východná	Teplý Vrch, Budikovany

	7 Zlaté piesky	8 Počúvadlianske jazero	9 Veľké Hincovo pleso	10 Alúvium Rudavy	11 Vodná nádrž Ružín I	12 Rozgrund
Čiastkové povodie	Váh	Ipeľ	Dunajec a Poprad	Morava	Hornád	Hron
Tok	Podzemná priesaková voda	Štefultov	Bez prítoku	Rudava, Rudávka	Hornád	Vyhniansky potok
Plocha	56 ha	11 ha	20 ha	560 ha	391 ha	6 ha
Objem	–	745 tis. m^3	1 796 tis. m^3	–	59 mil. m^3	576 tis. m^3
Max. hĺbka	15 m	10,8 m	53,7 m	–	54 m	22 m
Nadm. výška	129 m n. m.	679 m n. m.	1 946 m n. m.	150 m n. m. (138 – 165 m n. m.)	325 m n. m.	705 m n. m.
Rok vybudovania/ Rok zápisu	1964 –	1779 –	Pred niekoľkými 10 tis. rokmi –	– 1998	1968 –	1744 –
Okres	Bratislava II	Banská Štiavnica	Poprad	Malacky, Senica	Gelnica	Banská Štiavnica
Obec	Bratislava - Ružinov	Banská Štiavnica	Vysoké Tatry	Plavecké Podhradie, Plavecký Mikuláš, Plavecký Peter, Prievaly, Rohožník, Sološnica, Vojenský obvod Záhorie	Margecany, Jaklovce	Banská Štiavnica

Január 2024

Vodné dielo Gabčíkovo – pohľad na plavebné komory počas ich rekonštrukcie v roku 2021. *Foto: Vodohospodárska výstavba, š. p.*

Január 2024

1 Deň vzniku SR	2 Alexandra, Sandra, Karin	3 Daniela	4 Drahoslav	5 Andrea, Artur	6 Traja králi, Antónia	7 Bohuslava, Átila	8 Severín	9 Alexej, Alex, Alexia	10 Daša	11 Malvína
12 Ernest, Ernestína	13 Rastislav	14 Radovan, Radovana	15 Dobroslav, Dobroslava	16 Kristína	17 Nataša	18 Bohdana	19 Mário, Sara, Zara	20 Dalibor, Sebastián, Fabián	21 Vincent	22 Zora, Zoran
23 Miloš	24 Timotej, Timon, Tímea	25 Gejza	26 Tamara	27 Bohuš	28 Alfonz	29 Gašpar	30 Ema	31 Emil		

VODNÉ DIELO GABČÍKOVO

Vodné dielo (VD) Gabčíkovo je viacúčelovou vodnou stavbou. Zabezpečuje ochranu pred povodňami, výrobu elektrickej energie, splavnosť medzinárodnej vodnej cesty, rekreačné a športové vyžitie. VD umožnilo počas povodne v roku 2013 previesť cez Bratislavu historicky najväčší prietok (10 6540 m^3/s), kedy hladina Dunaja v Bratislave dosiahla 10 metrov. Súčasťou VD je aj naša najväčšia vodná elektráreň – VE Gabčíkovo, pokrývajúca 10 % celkovej spotreby energie na Slovensku. Vedľa VE sú dve plavebné komory, ktoré umožňujú lodiam prekonať výškový rozdiel hladín 23 m a spriechodniť plavebnú trasu Rýn-Mohan-Dunaj spájajúcu Severné a Čierne more. 1 až 2-krát za rok sú cez odberný objekt Dobrohošť vypúšťané do zvyškov pôvodných ramien Dunaja také množstvá vody, ktoré simulujú životodarné jarné záplavy. Umelé záplavy sú pre lužné lesy kompenzáciou za tie prirodzené, ktoré im výstavba VD vzala.

Zdrž Hrušov. *Foto: Renáta Grófová*

Február 2024

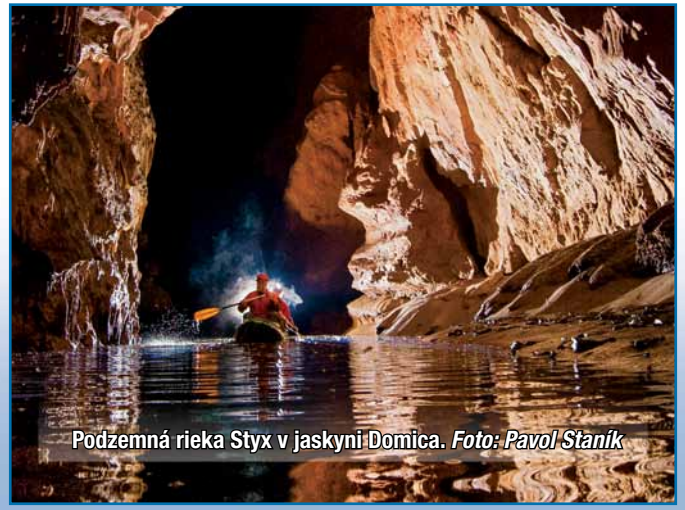
Jaskyňa Domica – jedna z lokalít ramskarských mokradí. *Foto: Pavol Staník*

Február 2024

1 Tatiana Táňa	2 Svetový deň mokradí Erich, Erik, Erika	3 Blažej	4 Veronika	5 Agáta	6 Dorota	7 Vanda	8 Zoja	9 Zdeno Zdenko, Ronald	10 Gabriela	11 Dezider
12 Perla	13 Arpád	14 Valentín	15 Pravoslav	16 Ida Liana	17 Miloslava	18 Jaromír Jaromíra	19 Vlasta	20 Lívia Aladár	21 Eleonóra	22 Etela
23 Roman Romana	24 Matej	25 Frederik Frederika	26 Viktor	27 Alexander	28 Zlatica	29 Radomír				

DOMICA

Domica je najdlhšou jaskyňou Národného parku Slovenský kras. Je súčasťou slovensko-maďarskej cezhraničnej ramsarskej lokality Jaskynný systém Domica-Baradla. Predstavuje jedinečnú ukážku prírodného typu podzemnej mokrade s občasnými podzemnými tokmi a stálymi jazerami, ktorých výskyt je v Európe zriedkavý. V špecifických podmienkach podzemného krasu tu žijú vzácne jaskynné živočíchy. Mokrade, ktoré sa vyskytujú na povrchu nad jaskyňou, majú charakter občasných zamokrených terénnych depresií vyplnených vodou (napr. Smradľavé jazierko), mnohé z nich postupne zanikajú. Je to dané charakterom krasového územia, ktoré sa vyznačuje dočasnou riečnou sieťou a vodou strácajúcou sa v podzemí. Domica s jaskyňou Čertova diera tvoria jednotný celok s jaskyňou Baradla v Aggtelekskom krase (Maďarsko), dlhý asi 25 km (z toho jedna štvrtina pripadá na územie Slovenska) a sú súčasťou Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva.

Podzemná rieka Styx v jaskyni Domica. *Foto: Pavol Staník*

Marec 2024

Pohľad na vodárenskú nádrž Starina. *Foto: Jozef Nováček*

Marec 2024

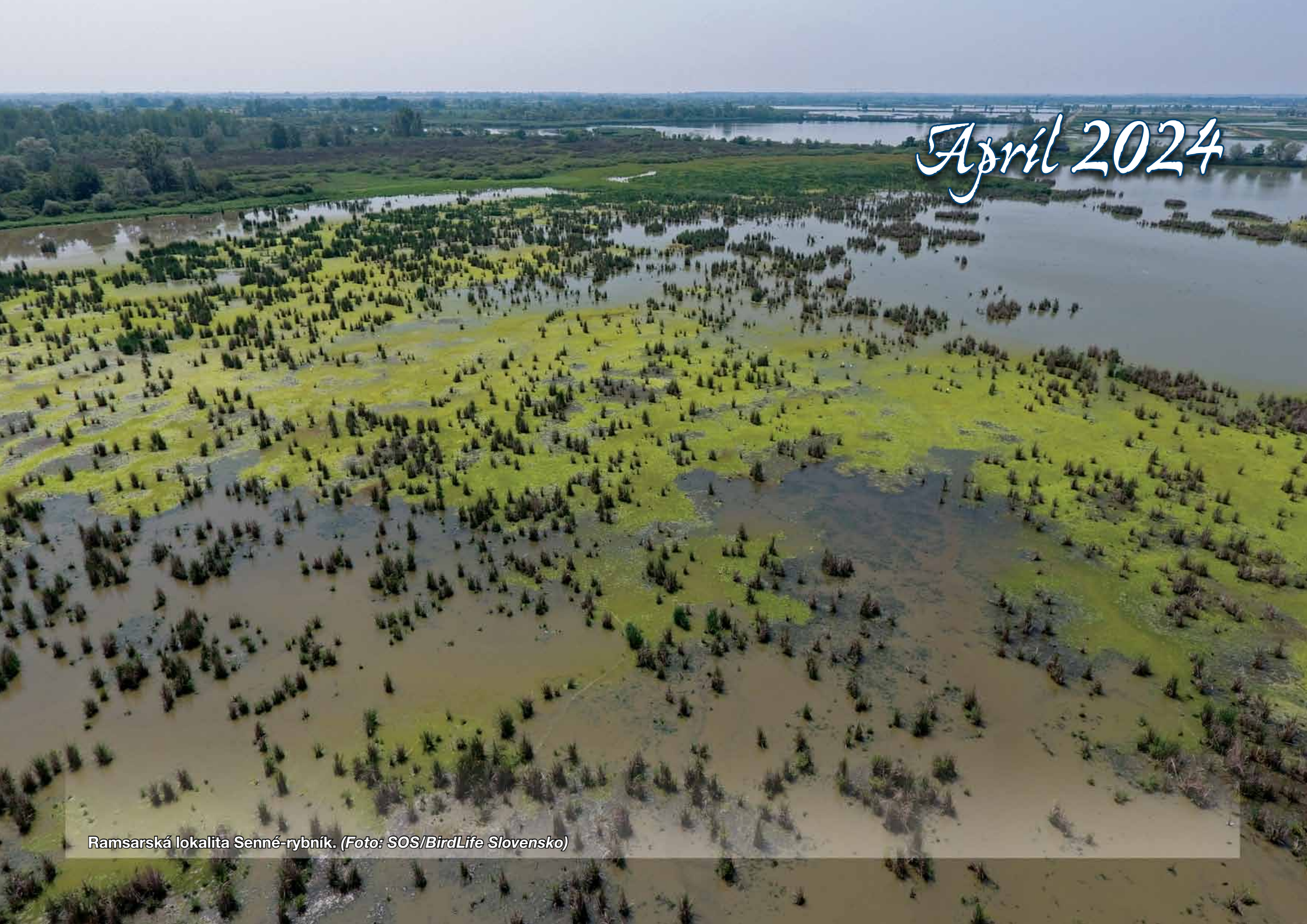
1 Albín	2 Anežka	3 Bohumil Bohumila	4 Kazimír	5 Fridrich	6 Radoslav Radoslava	7 Tomáš	8 Alan Alana	9 Františka	10 Branislav Bronislav	11 Angela Angelika
12 Gregor	13 Vlastimil	14 Matilda	15 Svetlana	16 Boleslav	17 Ľubica	18 Eduard	19 Jozef	20 Víťazoslav	21 Blahoslav	22 Svetový deň vody Beňadik, Benedikt
23 Adrián	24 Gabriel	25 Marián	26 Emanuel	27 Alena	28 Soňa	29 Veľký piatok Miroslav	30 Vieroslava	31 Benjamín		

VODNÁ NÁDRŽ STARINA

Vodná nádrž Starina je najväčšou vodárenskou nádržou na Slovensku, ktorá slúži na zásobovanie obyvateľov východného Slovenska (najmä Humenného, Michaloviec, Prešova a Košíc) pitnou vodou. So zásobným objemom 45 mil. m^3 je najväčšou vodárenskou nádržou v strednej Európe a tvorí 31 % objemu všetkých vodárenských nádrží na Slovensku. Dodnes sa z nej odobralo cca 510 mil. m^3 pitnej vody, čo znamená, že obyvatelia „vypili“ Starinu už 11-krát. Vo vodnej nádrži sa nachádza združený funkčný objekt v tvare „lievika“, ktorý slúži na prevedenie veľkých vôd, vypúšťanie vody z nádrže a na odber vody. Voda sa potrubiami dostáva do úpravne vody v Stakčíne a do skupinového vodovodu. Okolie vodnej nádrže je z dôvodu ochrany zdroja pitnej vody prísne chránené. Zakázaný je vstup motorových vozidiel, nesmie sa v nej kúpať, člnkovať ani chytať ryby.

Vodárenská nádrž Starina. *Foto: Renáta Grófová*

Apríl 2024

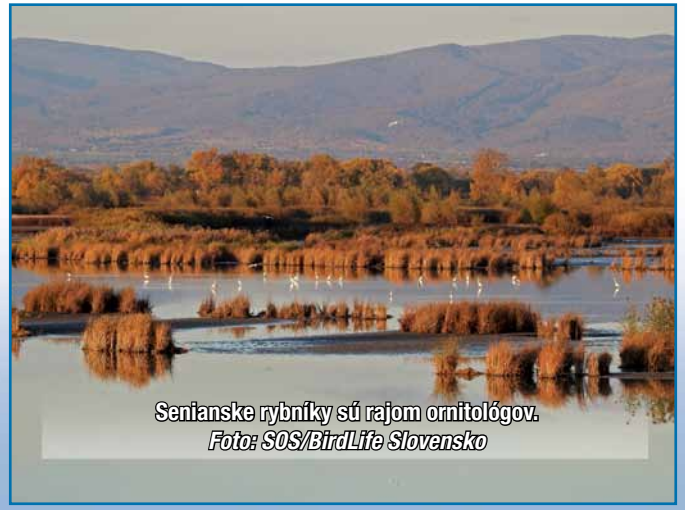
Ramsarská lokalita Senné-rybník. *(Foto: SOS/BirdLife Slovensko)*

Apríl 2024

1 Veľkonočný pondelok Hugo	2 Zita	3 Richard	4 Izidor	5 Miroslava	6 Irena	7 Zoltán	8 Albert	9 Milena	10 Igor	11 Július
12 Estera	13 Aleš	14 Justín Justína	15 Fedor	16 Dana Danica	17 Rudolf	18 Valér	19 Jela	20 Marcel	21 Ervín	22 Deň Zeme Slavomír
23 Vojtech	24 Juraj	25 Marek Marko, Markus	26 Jaroslava	27 Jaroslav	28 Jarmila	29 Leo Lea	30 Anastázia			

SENNÉ – RYBNÍKY

Senné – rybníky sú ramsarskou lokalitou, ktorá sa prekrýva s národnou prírodnou rezerváciou a územím európskeho významu Sennianske rybníky a s chráneným vtáčím územím Senné. Lokalita leží na Východoslovenskej rovine, v Senianskej depresii, ktorá bola v minulosti rozsiahlou sezónne zaplavovanou mokraďou. V 20. storočí tu bola vybudovaná sieť 28 chovných rybníkov. Rybníky s priľahlými periodicky zaplavovanými lúkami a krovitým močiarmi, ale aj s veľkými plochami zachovalých lúk a pasienkov, vytvárajú výnimočné prostredie, ktoré je hniezdiskom pre viac ako 50 druhov vodných vtákov a migračnou zastávkou 160 vzácnych a ohrozených druhov. Počas jarnej migrácie sa tu zastavuje 10 000 žeriavov popolavých, s príchodom zimy tu nocujú desiatky tisíc husí. Senianske rybníky sú významným zdrojom vody a ideálnym prostredím na život mokraďových rastlín a živočíchov.

Senianske rybníky sú rajom ornitológov.
Foto: SOS/BirdLife Slovensko

Máj 2024

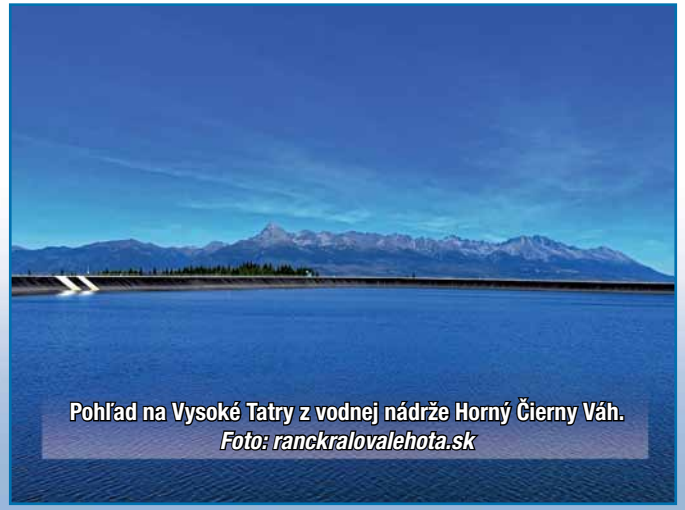
Horná a dolná vodná nádrž prečerpávacej elektrárne Čierny Váh. *Foto: Slovenské elektrárne, a. s.*

Máj 2024

1 Sviatok práce	2 Žigmund	3 Galina	4 Florián	5 Lesana	6 Hermína	7 Monika	8 Deň víťazstva nad fašizmom, Ingrida	9 Roland	10 Viktória	11 Blažena
12 Pankrác	13 Servác	14 Bonifác	15 Žofia Sofia	16 Svetozár	17 Gizela	18 Viola	19 Gertrúda	20 Bernard	21 Zina	22 Júlia Juliána, Rita
23 Želmíra	24 Ela Vanesa	25 Urban	26 Dušan	27 Iveta	28 Viliam	29 Vilma	30 Ferdinand	31 Petrana Petronela, Nela		

VODNÁ NÁDRŽ HORNÝ ČIERNY VÁH

Vodná nádrž Horný Čierny Váh spolu s vodnou nádržou Dolný Čierny Váh, privádzačmi a elektrárňou, patria k hlavným objektom našej najväčšej prečerpávacej vodnej elektrárne – PVE Čierny Váh. Horná nádrž, vybudovaná na vrchole kopca vo výške 1 160 m n. m., nemá vlastný prítok. Voda sa do nej dostáva cez tri podzemné tlakové privádzače z dolnej nádrže na toku Čierny Váh (733 m n. m.). V čase energetickej špičky sa voda z hornej nádrže vypúšťa potrubiami do dolnej nádrže. Objem vody, prekonávajúci prevýšenie 400 m, dokáže do 70 sekúnd poskytnúť výkon 700 MWh, čo je výkon porovnateľný s VE Gabčíkovo. V noci sa nadbytočná energia využíva na prečerpanie vody späť z dolnej do hornej nádrže, čo trvá približne 8 hod. Hladina vody v nádrži preto kolíše v rozmedzí 25 m. VN Horný Čierny Váh je súčasťou systému priehrad Vážskej kaskády. Z jej brehov je atraktívny kruhový výhľad na Vysoké aj Nízke Tatry.

Pohľad na Vysoké Tatry z vodnej nádrže Horný Čierny Váh.
Foto: ranckralovalehota.sk

Jún 2024

Teplý Vrch – vodná nádrž s najteplejšou vodou. *Foto: Miroslav Mokrý*

Jún 2024

1 Žaneta	2 Oxana Xénia	3 Karolína Kevin	4 Lenka	5 Laura	6 Norbert	7 Róbert	8 Medard	9 Stanislava	10 Margaréta Gréta	11 Jesika
12 Zlatko	13 Anton	14 Vasil	15 Vít	16 Bianka Blanka	17 Adolf	18 Vratislav	19 Alfréd	20 Valéria	21 Alojz	22 Paulína Paula, Pavla
23 Sidónia	24 Ján	25 Olívia Tadeáš	26 Adriána	27 Ladislav Ladislava	28 Beáta	29 Medzinárodný deň Dunaja Peter, Pavol, Petra	30 Melánia			

VODNÁ NÁDRŽ TEPLÝ VRCH

Vodná nádrž Teplý Vrch sa nachádza na rieke Blh neďaleko Rimavskej Soboty. Vybudovaná bola v roku 1980 na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy, sploštenie povodňovej vlny a chov rýb. Vodná nádrž dodnes patrí k vyhľadávaným a veľmi dobre zarybneným revírom. Vytvorením pláží v roku 1987 sa začalo aj s jej rekreačným využívaním. Teplý Vrch je našou najteplejšou vodnou plochou. Teplota vody v letných mesiacoch dosahuje 28 °C až 32 °C. Jej dve pláže (pláž Drieňoch a pláž ORMET) sú vyhlásené za vody určené na kúpanie a mávajú výbornú kvalitu vody. V blízkom okolí nádrže sa nachádza Chránený areál Hikóriový porast (porast severoamerických drevín vysadených bulharským kráľom Ferdinandom Coburgom), dedina Driečany (pôsobisko kňaza a rozprávkara Pavla Dobšinského), najstaršia zvernica na Slovensku a zrúcanina hradu Blh.

Teplý Vrch v lúčoch zapadajúceho slnka. *Foto: Peter Kapusta*

Júl 2024

Pláž na prírodnom kúpalisku Zlaté piesky. *Foto: Miroslav Mokrý*

Júl 2024

1 Diana	2 Berta	3 Miloslav	4 Prokop	5 Sviatok sv. Cyrila a sv. Metoda	6 Patrik Patrícia	7 Oliver	8 Ivan	9 Lujza	10 Amália	11 Milota
12 Nina	13 Margita	14 Kamil Lara	15 Henrich	16 Drahomír Drahomíra	17 Bohuslav	18 Kamila	19 Šarlota Dušana	20 Eliáš Ilja, Eliána	21 Daniel	22 Magdaléna
23 Oľga	24 Vladimír	25 Jakub	26 Anna Hana, Aneta	27 Božena	28 Krištof	29 Marta	30 Libuša	31 Ignác		

ZLATÉ PIESKY

Lokalita Zlaté piesky je jazero (štrkovisko), ktoré vzniklo, podobne ako iné jazerá v okolí Bratislavy, po ťažbe štrkopieskov a vyplnení vyťaženého priestoru presakujúcou podzemnou vodou. Ťažba štrku, ktorý bol použitý na výstavbu letiska a komplexnej bytovej vybavenosti v Bratislave, tu prebiehala v rokoch 1955 – 1964. Štrkovisko sa veľmi skoro stalo populárnym miestom na kúpanie. Oficiálna (platená) pláž tu vznikla už v roku 1962. Lokalita je aj dnes zaradená medzi tzv. vody určené na kúpanie a dlhodobo vykazuje dobrú kvalitu vody. Priemerná teplota vody počas kúpacej sezóny, ktorá zvyčajne trvá od júna do septembra, dosahuje 23,9 °C. V tomto čase za pekného počasia lokalita priláka až 10-tisíc návštevníkov za deň. Štrkovisko okrem možností športového vyžitia, ponúka aj priestor na oddych, rekreáciu a kultúrne podujatia.

Zlaté piesky ponúkajú rekreačné a športové vyžitie.
Foto: Zora Pauliniová, starz.sk

August 2024

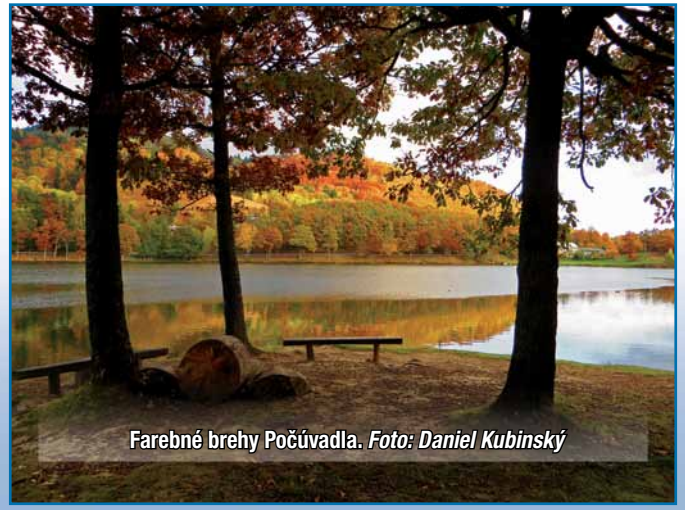
Tajch Počúvadlo – vyhľadávané rekreačné stredisko. *Foto: Miroslav Mokrý*

August 2024

1 Božidara	2 Gustáv	3 Jerguš	4 Dominik Dominika	5 Hortenzia	6 Jozefína	7 Štefánia	8 Oskar	9 Ľubomíra	10 Vavrinec	11 Zuzana
12 Darina Dárius, Dária	13 Ľubomír	14 Mojmír	15 Marcela	16 Leonard	17 Milica	18 Elena Helena	19 Lýdia	20 Anabela	21 Jana Johana, Noema	22 Tichomír
23 Filip	24 Bartolomej	25 Ľudovít	26 Samuel	27 Silvia	28 Augustín	29 Výročie SNP Nikola, Nikolaj, Nikoleta	30 Ružena	31 Nora		

POČÚVADLIANSKE JAZERO

Počúvadlianske jazero (tajch Počúvadlo) je súčasťou historického banskoštiavnického vodohospodárskeho systému, ktorý v 18. storočí umožnil v území s nedostatkom vodných zdrojov zabezpečiť dostatok vody potrebnej na pohon banských strojov. Systém tvorilo 60 umelých vodných nádrží (tajchov) navzájom pospájaných zbernými, náhonovými a spojovacími jarkami. Jarky zachytávali vodu zo snehov a dažďov, privádzali ju do tajchov a ďalej rozvádzali k banským strojom. Počúvadlo je najväčším tajchom tohto systému. Vybudované bolo pomocou piatich hrádzi – čo je určitou raritou. V minulosti mal tiež najrozsiahlejšiu sústavu záchytných rigolov (28 km). Dnes je vyhľadávanou rekreačnou lokalitou. Je vyhlásené za vodu určenú na kúpanie a máva dobrú až veľmi dobrú kvalitu. S priemernou teplotou vody počas letnej sezóny 20,8 °C patrí k najstudenším z tajchov.

Farebné brehy Počúvadla. *Foto: Daniel Kubinský*

September 2024

Veľké Hincovo pleso. *Foto: Marianna Ujházyová*

September 2024

1 Deň Ústavy SR Drahoslava	2 Linda Rebeka	3 Belo	4 Rozália	5 Regína	6 Alica	7 Marianna	8 Miriama	9 Martina	10 Oleg	11 Bystrík
12 Mária Mia	13 Ctibor Tobiáš, Tobias	14 Ľudomil Radka	15 Sedembol. Panna Mária Jolana	16 Ľudmila	17 Olympia Melisa	18 Eugénia	19 Konštantín	20 Ľuboslav Ľuboslava	21 Matúš	22 Móric
23 Zdenka	24 Ľubor Ľuboš	25 Vladislav	26 Edita	27 Cyprián Damián	28 Václav	29 Michal Michael, Michaela	30 Jarolím			

VEĽKÉ HINCOVO PLESO

Veľké Hincovo pleso je prirodzené jazero ľadovcového pôvodu. Je najväčším a najhlbším plesom na území Vysokých Tatier. Leží v Hincovej kotline, ktorá tvorí jeden z najvyšších stupňov Mengusovskej doliny, v nadmorskej výške 1 946 m nad morom. Má rozlohu viac ako 20 ha, maximálnu hĺbku 53 m, maximálnu teplotu cca 7 °C a približne 270 dní v roku je pokryté ľadom. Priezračne čistá voda umožňuje dovidieť do hĺbky 12 metrov, čo nie je možné pozorovať pri žiadnom inom jazere na Slovensku. Do plesa bol v roku 1966 umelo vysadený pstruh potočný, a tak je Veľké Hincovo pleso najvyššie položeným miestom s jeho výskytom na Slovensku. Do plesa nevteká žiaden povrchový tok. Z plesa vyteká Hincov potok, pretekajúci skupinkou drobných plies nazývaných Hincové oká. Hincov potok bol spolu s potokom Krupá označovaný za jeden z pramenných tokov rieky Poprad. V súčasnosti je za prameň rieky Poprad uznané Popradské pleso.

Pohľad z Kôprovského štítu na Veľké Hincovo pleso.
Foto: Marianna Ujházyová

Október 2024

Mokrade nížinnej rieky Rudava. *Foto: Tatiana Filipková*

Október 2024

1 Arnold	2 Levoslav	3 Stela	4 František	5 Viera	6 Natália	7 Eliška Elisa	8 Brigita	9 Dionýz	10 Slavomíra	11 Valentína
12 Maximilián Maxim, Max	13 Koloman	14 Boris	15 Terézia Tereza	16 Vladimíra	17 Hedviga	18 Lukáš	19 Kristián	20 Vendelín	21 Uršuľa	22 Sergej
23 Alojzia	24 Kvetoslava	25 Aurel	26 Demeter	27 Sabína	28 Deň vzniku samostat. ČS štátu, Dobromila	29 Klára Klara	30 Šimon Simon, Simona	31 Aurélia		

ALÚVIUM RUDAVY

Alúvium Rudavy je ramsarská lokalita jedinečná komplexom meandrov, mokradí, svojrázne vegetácie a vzácnych spoločenstiev. Ekosystémy malých nížinných tokov s lužnými lesmi, mokrými lúkami, močiarmi a rašelinnými spoločenstvami sa tu striedajú so suchomilnými spoločenstvami viatych pieskov Záhorskej nížiny. Lokalita má zaujímavú pôdno-vegetačnú stupňovitosť prejavujúcu sa tým, že napriek nížinnej klíme tu nachádzame analógiu s horským prostredím vo výške 1 000 – 1 500 m n. m. Podmienky existencie tejto lokality dodnes uchovávajú nezregulované meandrujúce časti tokov Rudava a Rudávka, ktoré sa tu zachovali aj vďaka ochranným krídlam Chránenej krajinnej oblasti Záhorie. Mokraďové ekosystémy, ako je alúvium Rudavy, dokážu zmierňovať následky sucha a povodní, a preto majú nezanedbateľný význam pri manažmente vody v krajine.

Zákutia rieky Rudavy. *Foto: Tatiana Filipková*

November 2024

Vodná nádrž Ružín I vo farbách jesene. *Foto: Milan Gregor*

November 2024

1 Sviatok všetkých svätých Denis, Denisa	**2** *Pamiatka zosnulých*	**3** Hubert	**4** Karol	**5** Imrich	**6** Renáta	**7** René	**8** Bohumír	**9** Teodor Teo	**10** Tibor	**11** Martin Maroš
12 Svätopluk Jonáš	**13** Stanislav	**14** Irma	**15** Leopold	**16** Agnesa	**17** Deň boja za slobodu a demokraciu, Klaudia	**18** Eugen	**19** Alžbeta Liliana	**20** Félix	**21** Elvíra	**22** Cecília
23 Klement	**24** Emília	**25** Katarína	**26** Kornel	**27** Milan	**28** Henrieta	**29** Vratko	**30** Andrej Ondrej, Andreas			

VODNÁ NÁDRŽ RUŽÍN I

Akumulačná vodná nádrž Ružín I je spolu s vyrovnávacou vodnou nádržou Ružín II (nazývanou aj ako Malá Lodina) súčasťou vodného diela Ružín. Jeho účelom je zabezpečovanie dostatku vody pre priemysel v oblasti Košíc, výroba elektrickej energie, protipovodňová ochrana a nadlepšovanie prietokov. VN Ružín I s výškou priehrady 63 m je najvyššou priehradou na Slovensku. Patrí tiež k lokalitám vyhláseným za vodu určenú na kúpanie. Priemerná teplota vody počas kúpacej sezóny tu dosahuje 20,5 °C. Ružínska priehrada, tiahnuca sa v lesoch ukrytých v kľukatom hlbokom údolí (v minulosti nazývanom Dolný prielom Hornádu), láka rybárov, vodákov, športovcov a turistov. Je nástupným bodom pre výstup na vrch Sivec (781 m n. m.), z ktorého sú výhľady na celú vodnú nádrž. Nad priehradou Ružín II vo výške 40 m nad vodnou hladinou vedie Ružínsky viadukt – najvyšší železničný most na Slovensku.

VN Ružín II a Ružínsky viadukt. *Foto: Slovenské elektrárne, a. s.*

December 2024

Tajch Rozgdrund v zime. *Foto: Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.*

December 2024

1 Edmund	2 Bibiána Viviána	3 Oldrich	4 Barbora Barbara	5 Oto	6 Mikuláš Nikolas	7 Ambróz	8 Marína	9 Izabela	10 Radúz	11 Hilda
12 Otília	13 Lucia	14 Branislava Bronislava	15 Ivica	16 Albína	17 Kornélia	18 Sláva Slávka	19 Judita	20 Dagmara	21 Bohdan Noel	22 Adela
23 Nadežda Naďa	24 Štedrý deň Adam a Eva	25 1. sviatok vianočný	26 2. sviatok vianočný Štefan	27 Filoména	28 Ivana Ivona	29 Milada Nátan	30 Dávid	31 Silvester		

ROZGRUND

Vodná nádrž Rozgrund je jedným z 26 dodnes zachovaných tajchov (z nemeckého slova „teich“- vodná nádrž) banskoštiavnického vodohospodárskeho systému. Zo všetkých nádrží vyniká najväčšou výškou (30,2 m) a najväčším sklonom svahu hrádze (1:1,25 až 1:1,75 na vzdušnej strane). Pre takúto strmosť, ktorú 111 rokov neprekonala žiadna vodná nádrž v Európe, bol Rozgrund v 19. stor. považovaný za najodvážnejšiu vodnú stavbu na svete. Mnohí predpovedali, že takáto strmá hrádza dlho nevydrží. Pravdou je, že tajch stojí a plní svoju funkciu už 280 rokov. Voda v tajchu má dobrú kvalitu a ako jediný z tajchov je dnes využívaný na vodárenské účely, t. j. na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Z toho dôvodu je v jeho okolí vyhlásené ochranné pásmo, v tajchu je zakázané kúpanie aj lov rýb, a udržiavané sú aj jeho zberné kanály.

Strmá hrádza vodnej nádrže Rozgrund.
Foto: Vodohospodárska výstavba, š. p.

Prehľadný kalendár na rok 2025

Január

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
1.			1	2	3	4	5
2.	6	7	8	9	10	11	12
3.	13	14	15	16	17	18	19
4.	20	21	22	23	24	25	26
5.	27	28	29	30	31		

Február

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
5.						1	2
6.	3	4	5	6	7	8	9
7.	10	11	12	13	14	15	16
8.	17	18	19	20	21	22	23
9.	24	25	26	27	28		

Marec

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
9.						1	2
10.	3	4	5	6	7	8	9
11.	10	11	12	13	14	15	16
12.	17	18	19	20	21	22	23
13.	24	25	26	27	28	29	30
14.	31						

Apríl

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
14.		1	2	3	4	5	6
15.	7	8	9	10	11	12	13
16.	14	15	16	17	18	19	20
17.	21	22	23	24	25	26	27
18.	28	29	30				

Máj

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
18.				1	2	3	4
19.	5	6	7	8	9	10	11
20.	12	13	14	15	16	17	18
21.	19	20	21	22	23	24	25
22.	26	27	28	29	30	31	

Jún

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
22.							1
23.	2	3	4	5	6	7	8
24.	9	10	11	12	13	14	15
25.	16	17	18	19	20	21	22
26.	23	24	25	26	27	28	29
27.	30						

Júl

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
27.		1	2	3	4	5	6
28.	7	8	9	10	11	12	13
29.	14	15	16	17	18	19	20
30.	21	22	23	24	25	26	27
31.	28	29	30	31			

August

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
31.					1	2	3
32.	4	5	6	7	8	9	10
33.	11	12	13	14	15	16	17
34.	18	19	20	21	22	23	24
35.	25	26	27	28	29	30	31

September

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
36.	1	2	3	4	5	6	7
37.	8	9	10	11	12	13	14
38.	15	16	17	18	19	20	21
39.	22	23	24	25	26	27	28
40.	29	30					

Október

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
40.			1	2	3	4	5
41.	6	7	8	9	10	11	12
42.	13	14	15	16	17	18	19
43.	20	21	22	23	24	25	26
44.	27	28	29	30	31		

November

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
44.						1	2
45.	3	4	5	6	7	8	9
46.	10	11	12	13	14	15	16
47.	17	18	19	20	21	22	23
48.	24	25	26	27	28	29	30

December

	Po	Ut	St	Št	Pi	So	Ne
49.	1	2	3	4	5	6	7
50.	8	9	10	11	12	13	14
51.	15	16	17	18	19	20	21
52.	22	23	24	25	26	27	28
1.	29	30	31				

SLOVENSKÁ AGENTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVAK ENVIRONMENT AGENCY

Vydavateľ:
Slovenská agentúra životného prostredia
Tlač:
Registrovaný sociálny podnik Alfa, s. r. o.
Jazyková korektúra:
Alena Kostúriková
Grafická úprava:
Marián albbert Horváth
Fotografia na obálke:
Ružínska priehrada. *Foto: Milan Gregor*
Zdroj údajov:
• https://www.sopsr.sk/cinnost/biotopy/mokrade/MokrSlov/medzinarod.htm • https://www.uvzsr.sk/web/uvz/profily-vod-urcenych-na-kupanie •
• https://www.svp.sk/sk/uvodna-stranka/galeria/postery/ • https://www.vvb.sk • http://t3.skcold.sk •
• https://zbgis.skgeodesy.sk • Iné internetové zdroje •
Náklad:
1 000 ks

Vytlačené na 100 % recyklovanom papieri Impact Natural 170 gsm (vnútro) a FSC certifikovanom papieri 400 gsm (obal).

NEPREDAJNÉ

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu

Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.

OPERAČNÝ PROGRAM KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Európska únia
Kohézny fond

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SAŽP SLOVENSKÁ AGENTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA